

Jakelu: Proftest Syken pätevyyskokeisiin osallistuvat toimijat

Pätevyyskoe ORG 13/2024 – PAH- ja PCB-yhdisteet sekä öljyhiilivedyt maasta

Proftest Syke järjestää pätevyyskokeen laboratorioille, jotka määrittävät PAH- ja PCB-yhdisteitä sekä öljyhiilivetyjä pilaantuneesta maasta.

Pätevyyskokeen tarkoituksena on osallistuvien laboratorioiden tulosten vertailtavuuden ja oikeellisuuden varmistus. Osallistujien määräksi arvioidaan noin 10 laboratoriota. Järjestettävä pätevyyskoe kuuluu akkreditoituun pätevyysalueeseen (finas.fi) PCB- ja öljyhiilivety määritysten osalta.

Näyttematriisit

Synteettinen näyte ja maa.

Aikataulu

Kierrokselle ilmoittautuminen	4.9. – 4.10.2024
Näytteen lähetyspäivä	5.11.2024 (lisätietoja: kappale 4 <i>Näytteiden toimitus</i>)
Näytteiden analysointi	viimeistään 25.11.2024
Osallistujatulosten raportointi	6.11. – 28.11.2024

Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on **1060 €** (+ alv 25,5 %).

Katso tarkemmat tiedot tämän kirjeen kappaleesta 9 *Osallistumismaksu*.

Riitta Koivikko,
koordinaattori

Mirja Leivuori,
ryhmäpäällikkö

Proftest Syke on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima vertailumittausten järjestäjä PT01 (finas.fi), jonka toiminta täyttää ISO/IEC 17043 (2010) vaatimukset.

Pätevyyskokeen toteutus

1 Järjestäjä

ProfTest Syke, Suomen ympäristökeskus Syke
Osoite: Mustialankatu 3, 00790 Helsinki
Sähköposti: profTest@syke.fi

Yhteyshenkilöt

Koordinaattori: Riitta Koivikko, puh. 0295 251 750
Koordinaattorin sijainen: Mirja Leivuori, puh. 0295 251 366
Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Tekninen toteutus: Keijo Tervonen, puh. 0295 251 691
Markku Ilmakunnas, puh. 0295 251 208
Sari Lanteri, puh. 0295 251 349

Teknisen toteutuksen sähköposti: profTest@syke.fi

Analytiikan asiantuntija

Jari Nuutinen (Syke), puh. 0295 251 471
Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Alihankinta

KVVY Tutkimus Oy (T064, finas.fi): Näytteiden esitestaus, homogeenisuusmääritykset ja säilyvyytestaus sekä tarvittava kemiallinen analytiikka

2 Näytteet ja testisuureet

Pätevyyskokeen näytematriisit ovat: synteettinen näyte ja maanäyte. Näytteet, testisuureet, pitoisuusalueet ja kestäväinnit esitetään liitteessä 1.

Huom! Tarkistakaa analyysien vaatima näytemäärä ja tilatkaa tarvittaessa useampi näytepullo.

3 Ilmoittautuminen

Pätevyyskokeeseen ilmoittautuminen on avoinna **4.10.2024 asti**.

Ilmoittautuminen tehdään sähköisen asiakasjärjestelmämme, ProfTestWEBin kautta osoitteessa <https://www.wp5.ymparisto.fi/Labtest/>. Mikäli ProfTestWEBin käytössä ilmenee ongelmia tai tarvitsette järjestelmään käyttäjätunnuksen ja salasanan, pyydämme ottamaan yhteyttä profTest@syke.fi.

4 Näytteiden toimitus

Näytteet lähetetään osallistujille postitse **5.11.2024**. Ulkomaisille ja joillekin kotimaisille osallistujille näytteet lähetetään aiemmin, jotta varmistetaan niiden saapuminen määräaikaan mennessä.

Näytteiden mukana lähetetään liuosnäytteiden (A1PAH, A2PCB, A3OIL) lähtöpainot sekä kriteerit, paljonko muutosta saa tapahtua kuljetuksen aikana. Lisäksi toimitetaan vesinäyte "Lämpötila", jonka avulla kontrolloidaan näytteiden kuljetuslämpötilaa. **Vastaanottajan tulee punnita näytteet A1PAH, A2PCB ja A3OIL välittömästi niiden saavuttua** varmistuakseen, ettei niiden paino ole muuttunut kuljetuksen aikana **sekä mitata lämpötilänäytteen lämpötila**.

Jos näytteet eivät ole saapuneet perille **7.11.2024 klo 16** mennessä, lähetyksessä on särkyneitä näyteastioita tai siitä puuttuu tilattuja näytteitä, raportoikaa ne näytteiden saapumisilmoituksessa. Voitte ottaa yhteyttä myös puhelimitse tai sähköpostitse pätevyyskokeen tekniseen toteutukseen (yhteystiedot löytyvät kappaleesta 1 *Järjestäjä*).

5 Näytteiden säilytys ja analysointi

Maanäyte (M4ORG) säilytetään huoneenlämmössä ja muut näytteet säilytetään kylmässä (4 °C). Määrytykset tehdään siinä laboratoriossa, jonne näytteet toimitetaan ja laboratorion normaalisti käyttämillä menetelmillä.

Kaikista näytteistä **tehdään rinnakkaismäärytykset** ja testisuureille raportoidaan kaksi tulosta. Näytteiden testisuurekohtainen analysointiaikataulu on tämän kirjeen ensimmäisellä sivulla.

6 Tulosten raportointi

Osallistujien tulee palauttaa tuloksensa viimeistään **28.11.2024**.

ProfTest Syke toimittaa kierroksen alustavan tulosraportin osallistujille viimeistään viikolla 50 (9.–13.12.2024). Loppuraportti julkaistaan viimeistään huhtikuussa 2025 ja se on saatavilla ProfTestWEBissä sekä ProfTest Syken verkkosivuilla (syke.fi/proftest). Osallistujia tiedotetaan raportin julkaisusta sähköpostitse.

7 Vertailuarvot ja pätevyyden arviointi

Testisuureen vertailuarvoksi asetetaan laskennallinen arvo (synteettiset näytteet) tai osallistujien tulosten robusti keskiarvo, mediaani tai keskiarvo. Vertailuarvon laskentaan otetaan ne tulokset, jotka on raportoitu annettujen ohjeiden mukaisesti. Tarvittaessa vertailuarvo voidaan asettaa myös asiantuntijalaboratorion tuloksen perusteella. Pätevyyden arvioinnissa käytetään z-arvoja, joiden laskemisessa käytettävät tavoitehajonnan alustavat arvot ilmoitetaan näytteiden saatekirjeessä. Tarvittaessa arvioinnissa voidaan käyttää myös E_n- tai D%-arvoa.

8 Luottamuksellisuus

Pätevyyskokeen tulokset käsitellään nimettöminä.

9 Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on kaikkien määritysten ja näytteiden osalta **1060 €** (+ alv 25,5 %). Osallistumismaksusta **490 €** (+ alv 25,5 %) on yleiskustannusosuus, minkä lisäksi tulevat määritys- ja näytekohdaiset maksut (+ alv 25,5 %) ilmoittautuessa tehdyn tilauksen mukaan.

Näyte	Hinta, € (alv 0 %)
Synteettinen näyte (A1PAH), PAH-yhdisteet	130
Synteettinen näyte (A2PCB), PCB-yhdisteet	130
Synteettinen näyte (A3OIL), öljyhiilivedyt (>C10-C21; >C21-C40; >C10-C40)	130
Maa (M4ORG), PAH- ja PCB-yhdisteet sekä öljyhiilivedyt (>C10-C40)	180

Osallistumismaksu peritään alustavan tulosraportin julkaisun jälkeen. Jos osallistuja tilaa ylimääräisiä näytteitä, laskutetaan niistä yllä mainittujen hintojen mukaisesti. Järjestäjä pidättää oikeuden periä toimenpidekorvausta laskun lähettämisen jälkeen tehdyistä laskutukseen liittyvistä (kuten laskutusosoite) korjauksista.

10 Liitteet

Liite 1 Näytteet, testisuureet, pitoisuusalueet ja näytteiden kestäväoinnit

Liite 1: Näytteet, kestäväinnit, pitoisuudet ja testisuureet

Taulukko 1. Näytteet, kestäväinnit, testisuureet ja pitoisuudet.

Näytematriisi/ kestävöinti	Testisuureet	Näytekoodi	Näytemäärä/ Pitoisuustaso
Synteettinen, PAH-yhdisteet iso-oktaanissa	Antraseeni Asenafteeni Asenaftyleeni Bentso[a]antraseeni Bentso[a]pyreeni Bentso[b]fuoranteeni Bentso[ghi]peryleeni Bentso[k]fuoranteeni Dibentso[a,h]antraseeni Fenantreeni Fluoranteeni Fluoreeni Indeno[1,2,3-cd]pyreeni Kryseeni Naftaleeni Pyreeni Σ PAH ₁₆	A1PAH	4 ml / PAH < 1000 ng/ml Σ PAH ₁₆ < 3000 ng/ml
Synteettinen, PCB-yhdisteet iso-oktaanissa	PCB-28 PCB-52 PCB-101 PCB-118 PCB-138 PCB-153 PCB-180 Σ PCB ₇	A2PCB	4 ml / PCB < 50 ng/ml Σ PCB ₇ < 250 ng/ml
Synteettinen, OIL-yhdisteet heksaanissa	>C10 – C21 >C21 – C40 >C10 – C40	A3OIL	4 ml / 1 – 10 mg/ml
Saastunut maa	PAH (16 yhdistettä sekä summa) PCB (7 yhdistettä sekä summa) >C10 – C21, >C21 – C40, >C10 – C40	M4ORG	50 g / PAH ja PCB: < 800 µg/kg Σ PAH ₁₆ ja Σ PCB ₇ : < 4000 µg/kg OIL: < 10000 mg/kg